

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Успешно приключи Дейност № 1 – „Работно посещение в Съда на Европейския съюз в Люксембург за обсъждане на актуални правни проблеми, включително разглеждане на конкретни казуси”, в рамките на проект „Повишаване компетентността на магистрати и съдебни служители от Административен съд Велико Търново, Административен съд Ловеч и Административен съд Враца съобразно съвременните европейски тенденции”, по Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, Процедура по приоритетна ос II „Управление на човешките ресурси”, подприоритет 2.4 „Компетентна съдебна система и ефективно управление на човешките ресурси”, Бюджетна линия BG51PO002/12/2.4-08.

В изпълнение на тази дейност по проекта, 14 съдии и съдебни помощници от трите съда осъществиха работно посещение в Люксембург в периода 10-13 ноември 2013г. От страна на Административен съд Ловеч в посещението взеха участие Председателят на съда съдия Габриела Христова и Заместник-председателят съдия Любомира Кръстева.

Мероприятието започна с кръгла маса на участниците на 11.11.2013г. в 09:00 часа в зала „Alemania” на хотел „Double tree by Hilton”. Ръководителят на проекта г-н Георги Чемширов – Председател на АС Велико Търново, откри срещата, представи участниците и програмата за деня. Г-н Росен Буюклиев – съдия в АС Велико Търново, изнесе доклад на тема „Процедура по предварително съдебно производство”, след което представи направени от него преюдициални запитвания. Проведена беше и дискусия относно отправяне на преюдициални запитвания от българските административни съдилища до Съда на Европейския съюз (СЕС).

Задължение на националните съдилища във всяка държава от ЕС е да следят за правилното прилагане на законодателството на Съюза в съответната държава. Съществува обаче риск съдилищата в различните държави да тълкуват правото на ЕС по различен начин. За да се избегне това, е

въведена „процедура за преюдициално заключение”. Ако даден национален съд има съмнения относно тълкуването или валидността на определен закон на ЕС, той може – а понякога трябва – да отправи преюдициално запитване, т.е. да поиска съвет от Съда на ЕС. Този съвет се нарича „преюдициално заключение“.

В 10:00 часа г-н Нанчо Нанчев, юрист-лингвист в служба „Преводи” на СЕС, представи структурата на службите на СЕС, работата на служителите от служба „Преводи” и от Секретариата на съда, където той е работил. Проведе се дискусия и г-н Нанчев отговори на поставени въпроси

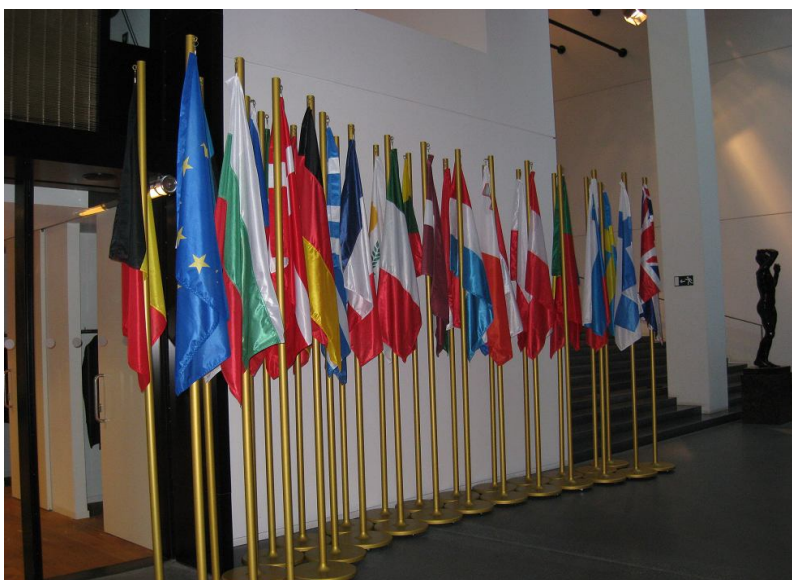
от участниците.

В следобедните часове се проведе среща с г-жа Ваня Илиева – юрист-лингвист в служба „Преводи” на СЕС, която също представи информация за работата на СЕС, конкретно за работата на юристите-лингвисти и отговори на отправените към нея въпроси от участниците относно актуални правни проблеми по разглежданата тематика.

С личен състав през 2012г. от 924 души, т.е. 44,7 % от персонала на Съда, Генерална дирекция „Писмени преводи” е най-голямата служба на институцията. Писмените преводи в СЕС се осъществяват в съответствие със задължителен езиков режим и включват всички комбинации от официалните езици на Европейския съюз. Понастоящем се превеждат над 1 000 000 страници годишно. Българският отдел се състои от 35 юристи-лингвисти. Дирекция „Устни преводи”, която включва около 70 постоянни устни преводачи, осигурява симултанния превод по време на откритите съдебни заседания на Съда, на Общия съд и на Съда на публичната служба.

При всички преки производства езикът, на който е изготвена исквата молба или жалбата (всеки един от 23-те официални езика на Европейския съюз), ще бъде и „език на производството”, тоест езикът, на който ще се развива производството. При производствата по постановяване на преюдициално заключение език на производството е този на националната юрисдикция, отнесла въпроса до Съда. Устните състезания, провеждани в хода на съдебните заседания, са придружени от симултанен превод, според нуждите, на различни официални езици на Европейския съюз. Съдиите разискват без преводач на общ език, който по традиция е френският.

През втория ден от работното посещение, 12.11.2013г., делегацията от АС Велико Търново, АС Ловеч и АС Враца посети Съда на Европейския съюз.

В 08:30 часа групата беше посрещната от двама служители на протоколния отдел на съда, които запознаха накратко участниците в обучението с правилата за посетителите в сградата и ги отведоха до залата, която беше предоставена на тяхно разположение за провеждане на срещите и обученията.

В 08:45 ч. групата се среща с г-жа Димана Тодорова, служител в пресслужбата на съда, която ни представи дело Т-68/09 на Общия съд „Солвиер срещу Комисията”. В 09:30 часа всички участници посетиха съдебното заседание по посоченото дело, където изслушаха пледоариите на страните.

В 11:30 часа се проведе среща с г-н Александър Арабаджиев, съдия в СЕС, който изнесе обща презентация за съда, за процедурния ред за образуване, разпределение и движение на делата в съда, ролята на съдията-докладчик по делото, подготовката на съдебно заседание, определянето на състав и евентуално участие на генерален адвокат, подготовката за произнасяне на съдебно решение по делото и т.н.

Основната задача на Съда на Европейския съюз е да тълкува правото на ЕС, за да гарантира, че то се прилага по еднакъв начин във всички държави от Съюза. Той също така урежда правни спорове между държави-членки на ЕС и Комисията. Отделни лица, предприятия или организации също могат да сезират Съда, ако смятат, че правата им са нарушени от някоя институция на ЕС. В състава на Съда влиза по един съдия от всяка държава от ЕС. Съдът се подпомага от осем „генерални адвокати“, чиито задължения са да представят становища по делата, заведени в Съда. Те трябва да правят това публично и безпристрастно. Всички съдии и генерални адвокати се назначават за мандат от шест години, който може да бъде подновен. Правителствата на държавите от ЕС се договарят относно назначенията.

Съдът взема решения по заведените дела. Петте най-често срещани видове дела са **искания за преюдициални заключения** (когато национални съдилища отправят молба до Съда да тълкува разпоредба от правото на ЕС), **искове за неизпълнение на задължение** (подадени срещу правителства от ЕС за неприлагане на

правото на Съюза), **искове за отмяна** (срещу нормативни актове на ЕС, за които се смята, че нарушават Договорите на Съюза или основни права),

искове за установяване на бездействие (срещу институции на ЕС затова, че не са взели решения, изисквани от тях), и **преки искове** (подадени от частни лица, предприятия или организации срещу решения или действия на ЕС). По делата, заведени в Съда, се назначават съдия и генерален адвокат. Делата се обработват на два етапа – писмен и устен. В писмения етап всички страни предават писмено становище на съдията, отговарящ за делото. След това съдията изготвя резюме на тези становища и правния контекст на делото. Вторият етап (устен етап) е публичното изслушване. В зависимост от сложността на делото изслушването може да бъде проведено пред състав от 3, 5 или 13 съдии или пред целия Съд. По време на изслушването адвокатите на страните по делото представят случая пред съдиите и генералния адвокат, които могат да им задават въпроси. После генералният адвокат представя своето становище. След това съдиите заедно обсъждат делото и произнасят своето решение. От генералните адвокати се изисква да дават мнението си по делото само ако Съдът смята, че конкретният случай повдига нов правен въпрос. Съдът не е задължен да се съобрази с мнението на генералния адвокат.

В 12:15 часа се състоя среща с г-жа Марияна Кънчева, съдия в Общия съд, която представи пред съдиите и съдебните помощници от нашите три съда ролята на Общия съд в системата на институциите на Европейския съюз, исторически преглед, функции, делата, които се разглеждат от този съд, начина на разглеждането на делата и вземането на решения от съда, както и тенденциите в развитието на правната уредба на съюза, касаещи правомощията на съда.

За да помогне на СЕС да се справи с големия брой дела и да предложи на гражданите по-добра правна защита, **Общият съд** се занимава с делата, заведени от частни лица, предприятия и някои организации, както и с делата в областта на конкурентното право. В този си вид Общият съд е създаден с Договора от Ница, в сила от 2003г. Общият съд е съставен най-малко от по един съдия от всяка държава членка (28 през 2013г.). Съдиите се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите членки след консултация с комитет, на който е възложено да дава становище относно годността на кандидатите да упражняват съответните функции. Мандатът им е от шест години с възможност за подновяване. Те избират измежду тях председател за срок от три години. За разлика от СЕС, Общият съд не разполага с постоянни генерални адвокати. Тази функция в изключителни случаи може да бъде

възложена на съдия. Общият съд заседава в състави, състоящи се от петима или трима съдии. Той може също да заседава в голям състав (тринадесет съдии) или в пленум, когато това се налага от правната сложност или значението на делото. Повече от 80 % от делата, заведени пред Общия съд, се разглеждат в състав от трима съдии.

Общият съд е компетентен да разглежда: Преки иски и жалби, предявени от физически или юридически лица срещу актове на институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз (на които те са адресати или които ги засягат пряко и лично), както и срещу подзаконовни актове (които ги засягат пряко и които не включват мерки за изпълнение), както и срещу неправомерно бездействие от страна на тези институции, органи, служби и агенции; Иски и жалби, предявени от държавите членки срещу Комисията; Жалби, подадени от държавите членки срещу Съвета, относно актовете, приети в областта на държавните помощи, на мерките за търговска защита („дъмпинг“) и актовете, с които той упражнява изпълнителни правомощия; Иски за обезщетение за вреди, причинени от институциите на Европейския съюз или от техните служители; Иски и жалби, основаващи се на сключени от Общността договори, които предвиждат изрично компетентността на Общия съд; Жалби в областта на марката на Общността; Жалби само по правни въпроси срещу решенията на Съда на публичната служба на ЕС; Жалби срещу решения на Службата на Общността за сортовете растения, както и срещу решения на Европейската агенция по химикали.

И тук производството включва писмена и устна фаза. След това съдиите разискват въз основа на проекта за решение, изготвен от съдията докладчик, и решението се обявява в открито заседание. Решенията на Общия съд могат да бъдат обжалвани пред Съда в срок от два месеца, но само по правни въпроси.

В 13:00 часа на работен обяд в съда по покана на съдия Арабаджиев, съдия Кънчева и г-н Корнезов, бяха обсъдени актуални въпроси, свързани със Съда на европейския съюз и българските представители в него.

Работното посещение следобед протече със среща с г-н Александър Корнезов, реферандер в СЕС, която започна в 14:30 часа. На срещата бяха обсъдени различни въпроси, свързани с преюдициалните запитвания – статистически данни, особености, специфики на производството, развитие на правната уредба и съдебните актове на съда. От страна

на участниците бяха задавани въпроси, бяха изказани мнения и дискутирани конкретни казуси.

България е първа по брой отправени преюдициални запитвания сред новите държави-членки на ЕС – 64 на брой, колкото са и общо постъпилите от Гърция, въпреки че тя е член на ЕС много преди приемането на България в ЕС. От тях основният брой е отправен от първоинстанционни административни съдилища и ВАС на РБългария (над 50).

След 15:30 часа участниците се срещнаха с г-н Пека Аалто, реферандер на първи генерален адвокат г-н Нийло Яскинен. Г-н Аалто изясни ролята и функциите на генералния адвокат в съда, представи всички генерални адвокати, начинът на функциониране на службите, свързани с тях, работата на реферандерите.

Институтът на генералните адвокати няма паралел в българското право. Генералните адвокати не са „адвокати” в смисъл на националното право на страните-членки, а са напълно независими както от страните, така и от съдебния състав по делото. Тяхната основна функция се състои в подпомагането на Съда да достигне до правилно съдебно решение. Генералният адвокат се

произнася по делото със заключение, което обаче не обвързва Съда, няма сила на съдебен прецедент, нито правна сила спрямо страните. В Съда на ЕС има 9 генерални адвокати. Те избират с тайно гласуване един измежду тях за първи генерален адвокат с едногодишен мандат. Изискванията за назначаване, мандатът и освобождаването им са идентични с тези на съдиите. Генералните адвокати са с ранг на съдии. Те също като тях са напълно независими както от европейските институции и от собствените си държави, така и от страните по делото. Те са призвани да служат единствено и само на обществения интерес.

Към момента трима от генералните адвокати се определят на ротационен принцип. След изтичане мандата на генерален адвокат на г-н Нийло Яскинен през 2015г. предстои България да посочи генерален адвокат за 6 годишен мандат. Останалите 6 генерални адвокати винаги са представители на шестте големи държави, членки на ЕС.

Реферандерите са друга специфична за Съда на ЕС фигура. Те са експерти в областта на европейското право, които подпомагат съдиите и генералните адвокати в работата им. На практика немалка част от тежестта на работата на Съда се понася именно от реферандерите. Те не само извършват подготвителната дейност по всяко дело, като се запознават в детайли с него, изготвят предварителен доклад на Съда, подготвят заседанията по делото, но и съставят проекторешението на Съда, съответно проектозаключенията на генералния адвокат.

Работното посещение продължи с обиколка из сградата, като участниците разгледаха и Голямата зала на съда, в която заседава пленумът на СЕС. Посетена беше и библиотеката на съда, в която има правна литература от всички страни-членки на ЕС, обособена в съответните секции по материя и език. Библиотеката е разположена на три етажа.

Посещението в СЕС завърши в 17:30 часа, като успешно бяха реализирани всички точки от предварително изготвената програма.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората